

IMAS

Institut d'Atenció Psiquiàtrica:
Salut Mental i Toxicomanies

GUIA D'ACOLLIDA AL RESIDENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA

Tutora: Mònica Astals

Febrer 2009

Benvingut resident,

L'objectiu d'aquest document és el d'oferir-te la informació bàsica i necessària respecte l'Institut d'Atenció Psiquiàtrica: Salut Mental i Toxicomanies (IAPS) per tal de facilitar-te'n la incorporació i adaptació. Aquesta informació és complementària a la que t'aporta la Guia d'Acollida del Resident elaborada per l'IMAS, de caràcter més general i comú a totes les especialitats. Al mateix temps recull també informació del període de formació específica que compartiràs amb nosaltres durant els tres anys com a resident de l'especialitat de Psicologia Clínica.

Com ja coneixes, la Psicologia Clínica constitueix una àrea d'especialització de la Psicologia dedicada específicament als trastorns clínics o mentals clàssics. Les funcions del psicòleg clínic són avaluar, diagnosticar, explicar, tractar, modificar, rehabilitar i prevenir, a més d'aquelles relacionades amb la investigació. En aquest sentit, s'intentarà donar cobertura a aquests objectius mitjançant un pla de formació que prioritzi i afavoreixi l'adquisició de les habilitats i coneixements necessaris per assolir-los.

Des de l'IAPS s'oferirà tot el recolzament i ajut necessaris, però cal tenir present que la màxima responsabilitat per assolir un bon nivell de capacitació com a psicòleg clínic depèn principalment de tú.

Aquesta és la tercera edició de la Guia d'Acollida al Resident de l'especialitat de Psicologia Clínica. Probablement més endavant seran necessaris canvis o modificacions en tant que estan previstos canvis en la organització general de la Psiquiatria a la ciutat que modificaran també algunes estructures de l'IAPS. Per part teva, agrairé les suggerències que puguis aportar des de la teva situació de resident que ajudin a millorar aquesta edició!

Espero que l'estada a l'IAPS sigui per a tots el màxim estimulants i profitosa tant personalment com professionalment.

Una abraçada,
Mònica Astals
Psicòloga clínica
Tutora PIR-IMAS

GUIA D'ACOLLIDA AL RESIDENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA 2009

INDEX

1. UBICACIÓ

2. ORGANIGRAMA

2.1 Qui forma l'IAPS?

3. RECURSOS ASSISTENCIALS ACTUALS

3.1 Centre FÒRUM

3.2 Unitat de Psiquiatria. Hospital del Mar

3.3 Unitat d'ansietat-Hospital del Mar

3.3 CAS Barceloneta

3.4 CAS Extracta-La Mina

3.5 CSM-A SANT MARTÍ SUD

3.6 UNITAT SANT MARTI NORD-CIUTAT VELLA-SANT MARTI SUD

3.7 CSMA SANT MARTI NORD

4. ACTIVITAT

4.1 Activitat Assistencial

4.2 Activitat Docent

4.2.1 Sessions

4.2.2 Sessions específiques Psicologia Clínica

4.2.3 Activitat formativa docent extra IAPS

4.2.4 Llibres recomenats

4.2.5 Revistes recomanades

5. ASPECTES GENERALS

5.1 Horari

5.2 LD i vacances

5.3 Servei de Psiquiatria i Toxicomanies

6. PLA DE FORMACIÓ ESPECIALITZADA PIR

6.1 Coordinació tutora docent

6.2 Supervisió en altres centres i avaluació de les rotacions

ANNEX

A.1 GUIA DE FORMACIÓ D'ESPECIALISTES

A.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS DE CADA ROTACIÓ

A.3 PLANNING ROTATORI

A.4 FULL D'AVUACIÓ DELS SERVEIS

A.5 LLIBRE CURRICULAR DEL RESIDENT

A.6 PLANTILLA D'AVUACIÓ DE LES ROTACIONS

IAPS- Hospital del Mar

1. UBICACIÓ:

Es troba repartit en diferents centres i dispositius assistencials de l'IMAS que són:

1.1- Unitat de Psiquiatria del Centre Fòrum (Hospitalització d'aguts, urgències, ambulatori d'Unitat de Crisi i CCEE):

Direcció Mèdica: Dra. A. Merino

1.2- Centre de Salut Mental de Sant Martí Sud (CSM-A) a les galeries de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dr. L M Martín

1.3- CAS Barceloneta a la Unitat 07 de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dra. M. Torrens

1.4- Unitat de Psiquiatria UH-09 (hospitalització) de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dra. A. Merino

1.5- Unitat de Desintoxicació Hospitalària UDH-09 (hospitalització) de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dra. M. Torrens

1.6- Urgències de Psiquiatria de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dra. A. Merino

1.7- Recentment s'ha posat en marxa el Programa d' Atenció Primària en Salut Mental de Sant Martí Nord i Ciutat Vella, fruit d' un conveni amb l' ICS. Aquest Inclou:

Centre de Salut Mental Sant Martí Nord: Coordinació: Dr. L. M. Martín

CSM-IJ de Ciutat Vella: Coordinació: Dr. L. M. Martín

1.8- L' IAPS participa també en un programa conjunt amb el 061, **EMSE (Equip Multidisciplinar de Suport Especialitzat)**, d'atenció al malalt psiquiàtric.

Responsable: Dr. L. M Martín

1.9- En col.laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, a l'IAPS es porten a terme els següents programes especials: Responsable: Dr. L.M. Martin

-**PREBE:** assistència psiquiàtrica i psicològica, i formació al col.lectiu de Bombers

-**PAIGUM:** assistència psiquiàtrica i psicològica, al col.lectiu de Guàrdia Urbana

1.10- Unitat d'Ansietat de l'Hospital del Mar:

Responsable: Dra. A. Merino

2. ORGANIGRAMA

L'Institut depèn de la gerència de l'IMAS.

La Comissió de Direcció de l'IAPS està formada per:

- Director: Dr. A. Bulbena
- Adjunta Direcció IAPS: Sra. C. Freixas Pastallé
- Directora mèdica de la línia de Psiquiatria: Dra. A. Merino
- Directora de la línia de Toxicomanies: Dra. M. Torrens
- Director de la línia de Primària i Programes Especials: Dr. L.M. Martín
- Directora d'Infermeria: Sra. R. Aceña
- Director de Gestió: Sr. M. Hernando
- Coordinadora de Programes: Sra. Montserrat Grané
- Responsables mèdics dels diferents dispositius assistencials

2.1 Qui forma l'IAPS?

CENTRE FÒRUM

- Anna Merino	Psiquiatra. Direcció àrea Psiquiatria IAPS
- Pilar Álvarez	Psiquiatra adjunta
- Juan M ^a Caral	Psiquiatre adjunt
- Luis González	Psiquiatre adjunt
- Isabel Gutiérrez	Psiquiatra adjunta
- Carles Massip	Psiquiatre adjunt
- Alfons Rodríguez	Psiquiatre adjunt
- Purificación Salgado	Psiquiatra adjunta. Tutora MIR
- Paz Flores	Psiquiatra. Hospital de Dia Forum
- Artur Magaña	Psiquiatre adjunt
- Anna Manné	Psiquiatra adjunta
- Dani Bergé	Psiquiatre adjunt
- Gerard Mateu	Psiquiatre adjunt Patologia Dual
- Diana Martinez	Psiquiatra adjunta Patologia Dual
- Juan Alberto Estallo	Psicòleg adjunt. Unitat Aguts Forum
- Elisa García	Psicòloga adjunta. Unitat Crisi Forum
- Carme Masferrer	Psicòloga adjunta. Hospital de Dia Forum
- Lola Pasarín	Psicòloga adjunta. Unitat Aguts Forum
- Laura Díaz	Psicòloga Clínica Patologia Dual
- Montserrat Vilá	Psicòloga Clínica. PAMEM
- M ^a José Jiménez	Treballadora social
- Laura Morro	Treballadora social Patologia Dual
-2 educadores socials	Unitat Patologia Dual
-Equip d'infermeria CENTRE FORUM	

HOSPITAL DEL MAR

- Marta Torrens	Psiquiatra. Direcció àrea Toxicomanies IAPS
- Immaculada Ruiz	Psiquiatra adjunta (Psico oncologia)
- Salvador Ros	Psiquiatre adjunt. (CCEE)

- Lourdes Duñó	Psiquiatra adjunta (CCEE psiquiatria infantil)
- J M ^a Ginés	Psiquiatre adjunt (UH-09 i interc hospital psiquiatria)
- C García-Ribera	Psiquiatre. Cap de secció (UH-09)
- Guillem Pahilez	Psiquiatre adjunt (U Ansietat)
- Javier Sangorrín	Psicòleg adjunt. (CCEE Unitat Ansietat/ Pediatria)
- Begoña Villoria	Psicòloga adjunta (PREBE. Unitat Psiquiatria)
- Miquel Angel Fullana	Psicòleg adjunt (U Ansietat)
- Mònica Astals	Psicòloga clínica. Tutora PIR (Toxicomanies.PAIGUM)
- José M ^a Ginés	Psiquiatre MAU
- Ricard Navinés	Psiquiatre MAU
- J Manuel Arcega	Psiquiatre MAU

CSM-A SANT MARTI SUD

- Belen Díaz	Psiquiatra. Coordinació CSMA
- Ángela Navarro	Psiquiatra adjunta
- Juan Castaño	Psiquiatre adjunt
- Ricard Navinés	Psiquiatre adjunt
- Carolina Garnier	Psiquiatra adjunta
- Anna Fort	Psicòloga adjunta
- Roser Izquierdo	Psicòloga adjunta
- Romina Cortizo	Psicòloga clínica
- Anna	Treballadora social
-Equip infermeria CSM-A	

CAS BARCELONETA

- Claudio Castillo	Psiquiatre adjunt
- Francina Fonseca	Psiquiatra adjunta. Tutora MIR
- Mercè Balsells	Psiquiatra adjunta
- Diana Martinez	Psiquiatra adjunta
- Mònica Astals	Psicòloga clínica
- Resident/any (R2)	
- Glòria Mairal	Treballadora Social
- Equip infermeria CAS Barceloneta	

EMSE

- M ^a Angeles Malagón	Psiquiatra adjunta
- David Córcoles	Psiquiatre adjunt
- Magda Bellsolà	Infermera
-	Infermer

ESPECIALISTES EN FORMACIÓ ANY 2007-2008

- Francisco Portillo	MIR 4
- Laura Rodríguez	MIR 4
- Anna Horta	MIR 3
- Núria Moll	MIR 3
- Ariadna	MIR 2
- Patricia	MIR 2

- Silvia Gasque Llopis	MIR 1
- María Teresa Nascimento Osorio	MIR 1
- Sandra Teresita Castillo Magaña	MIR 1
- M ^a Africa Cruz García	PIR 3
- Clara López-Solà	PIR 2
- Ana Muñoz Champel	PIR 1

3. RECURSOS ASSISTENCIALS ACTUALS

3.1- CENTRE FÒRUM:

C/ Llull, 420. 08019

Tel. 93 254 13 13

Inaugurat recentment (octubre-05), on cohabitaven actualment el Servei de Geriatria, ubicat anteriorment en el centre Geriàtric, i el Servei de Psiquiatria, procedent de l'IMPU.

El centre Fòrum disposa de:

- **Vuitanta cinc llits d'hospitalització de malalts psiquiàtrics aguts**, ubicat a la 4a i 5a planta de l'edifici
- **Unitat de Patologia Dual** amb 11 llits d'hospitalització, ubicat a la 5ª planta de l'edifici
- **Hospital de Dia** amb capacitat fins a 12 places, ubicat a la primera planta
- **Consultes Externes** ambulatoris (seguiment de pacients)
- **Unitat de Crisi** (U.C.) a la planta baixa
- **Unitat de Teràpia Electro-Convulsiva** (TEC), en col·laboració amb el servei d'Anestèsia de l'Hospital del Mar s'aplica el tractament a pacients ingressats i ambulatoris. Ubicat a la primera planta
- **Urgències** està ubicat a la planta baixa. Disposa d'una entrada per ambulàncies, sala d'espera, dos boxes, dos despatxos mèdics i un d'infermeria
- **Unitat de Recerca Cognitiva** (URC), fruit d'un conveni entre IMAS, UAB i CRC, està ubicada a la primera planta del centre, al costat de la unitat de TEC

La **sala de treball-estudi** per especialistes en formació, està situada a l'àrea de Consulta Externa juntament amb els despatxos mèdics i de psicologia.

El centre disposa d'una **cafeteria** on es pot dinar amb els tiquets "cheque gourmet" que lliura l'empresa a principi de cada mes.

La **biblioteca** es troba a la planta baixa, al final dels despatxos ambulatoris.

Els **serveis administratius** i els despatxos de direcció es troben a la primera planta de l'edifici.

3.2- UNITAT DE PSIQUIATRIA. HOSPITAL DEL MAR:

Passeig Marítim 25-29. 08003

Tel: 93 248 31 75

Està formada per:

- **Unitat d'Hospitalització:** correspon a la **UH-09** de l'Hospital i es troba situada a la planta baixa, en el passadís central de l'Hospital. Disposa de 16 llits distribuïts en: 10 llits de psiquiatria i 6 llits de la unitat de desintoxicació hospitalària.
- La **secretaria** del Servei, els **despatxos** de direcció, els despatxos mèdics i les **sales de reunió** es troben ubicats a l'**altell de Psiquiatria** situat just a sobre d'aquesta unitat.
- Els despatxos de **CCEE de psiquiatria** es troben ubicats a la lletra A. a l'àrea de **CCEE** hospitalàries de l'Hospital del Mar. És l'espai de consulta externa de Psiquiatria i del programa especial de Psico-oncologia
- Unitat d'Ansietat:** ubicat al fons de la unitat 07 de l'Hospital del Mar.
- **Urgències Psiquiàtriques** forma part del Servei d' Urgències comú de l'Hospital i disposa de 3 boxes i un despatx mèdic.

La **biblioteca** de l'Hospital del Mar es troba al final del passadís central, al costat de la UDIMAS. També es pot consultar la biblioteca de la UPF (tercera planta de l'antic edifici de l'IMIM).

La **cafeteria-menjador** està situada a la planta baixa, prop dels ascensors i està oberta de 7h 15m a 23h 30m.

3.3- CAS BARCELONETA:

Passeig Marítim 25-29. 08003

Tel: 93 248 31 07

El CAS està ubicat a la **UH 07** de l'Hospital del Mar. Consta de 5 despatxos mèdics i d'infermeria, una sala per a grups, una sala de reunions per a l'equip i l'àrea de dispensació de metadona.

3.4- CAS EXTRACTA-LA MINA:

C/ Del Mar, sn. 08930

tel: 93 381 22 40

Coordinació assumida durant l'any 2008.

Equip:

- Psicòloga: coordinadora del centre
- Metge de Família
- Psicòloga clínica
- Treballador social
- Equip infermeria

3.5- CSM-A SANT MARTÍ SUD:

Passeig Marítim 25-29. Galeries del Mar. 08003 Tel: 93 248 31 80

El Centre de Salut Mental disposa de 8 despatxos mèdics i d'infermeria, una sala de reunions i per a grups, a banda de la sala d'espera per pacients.

3.6- UNITAT SANT MARTI NORD-CIUTAT VELLA:

Inclou diferents centres:

-Unitat Salut Mental Sant Martí Nord-La Mina:

-CSM-A La Verneda

-CSM-IJ Sant Martí Nord

-CSM-A La Mina

-CSM-IJ La Mina

-CSM-IJ Sant Martí Sud

Aquesta unitat ha estat absorvida recentment per l'IAPS.

3.7- CSMA Sant Martí Nord:

Concilio de Trento, 25. Primer pis

Com a novetat a partir d'aquest 2009 s'ha acordat que el resident de psicologia clínica realitzarà la seva formació de primària en aquest centre tots els dies excepte dimarts durant 12 mesos. La rotació estarà compartida amb la formació en drogodependències en el CAS Barceloneta (Hospital del Mar), que es realitzarà tots els dimarts durant 12 mesos.

El centre disposa de diferents despatxos mèdics, sala de grups amb mirall unidireccional per supervisar teràpies i sessions de grup, una sala de reunions i la sala d'espera dels pacients.

Equip del centre:

- Dra. L San Emeterio: Psiquiatra adjunta. Coordinadora
- Dra. Marta Prat: Psiquiatra adjunta
- Dr. Saint Gerons: Psiquiatre adjunt
- Dra. Clotilde Madrid: Psiquiatra adjunta
- Dra. Manel Márquez: Psiquiatre adjunt
- Jaume San José: Psicòleg adjunt
- Cristina morena: Psicòloga clínica. Adjunt referent del PIR

- Albert Losada/Teresa: equip infermeria
- Nuria Beltran: Treballadora social

- Equip PSI

Pendent posar sessions clíniques del centre

Equip del CSM Infanto Juvenil:

- Dr. Jordi Plaza: psiquiatre adjunt
- Dra. D Duñó: psiquiatra adjunta
- Irene Guadan: psicòloga adjunta
- Beatriz Márquez: psicòloga adjunta
- Juani Calleja: psicòloga adjunta
- Laura: treballadora social
- Rosa: infermeria

4. ACTIVITAT

4.1 ACTIVITAT ASSISTENCIAL

El **Centre Fòrum** és una unitat d'hospitalització i urgències pel malalt psiquiàtric agut. Les principals patologies que veiem són: trastorn esquizofrènic, trastorns afectius (bipolar o depressió unipolar), altres trastorns psicòtics, trastorns psiquiàtrics derivats de l'abús de substàncies i trastorns de la personalitat en situació de crisi.

Les visites a urgències són continuades (24 h) i les visites a les plantes d'hospitalització diàries durant el matí. S'intenta acabar la visita a malalts hospitalitzats abans de les 13 h per donar temps a farmàcia a introduir els canvis en les pautes farmacològiques. Des de les 12h 30 en endavant es realitza la major part de l'activitat ambulatoria (pacients en seguiment o atenció a familiars de malalts hospitalitzats).

En la **Unitat d'Hospitalització** de l'Hospital del Mar es poden veure, com a tret diferencial, algunes patologies associades o relacionades amb malalties orgàniques. Al mateix temps es desenvolupa la interconsulta d'hospital general.

Les **CCEE de Psiquiatria** atenen diferents trastorns psiquiàtrics, entre ells els trastorns d'ansietat. Darrerament s'ha creat la Unitat d'Ansietat (UH-07) amb l'objectiu d'oferir atenció psiquiàtrica i psicològica, alhora que, fer recerca en els trastorns d'ansietat.

El funcionament del **CSM-A** és el d'un recurs ambulatori d'atenció primària en salut mental de tipus comunitari amb visites a pacients (primeres visites i successives), alhora que manté un contacte directe i de suport a l'atenció primària de medicina general (ABS i metges de família).

La **Unitat de Desintoxicació** de l'Hospital del Mar ingressa de forma programada a pacients dependents de substàncies aplicant els protocols de desintoxicació pertinents segons cada cas. En general, la durada de l'ingrés és d'uns 15 dies, tot i que dependrà de cada cas en particular.

En el **CAS** es fa el seguiment ambulatori d'aquells malalts amb problemes d'abús o dependència de substàncies.

4.2 ACTIVITAT DOCENT

4.2.1 Sessions generals:

- Centre Fòrum:

- . Sessió diària d'incidències durant la guàrdia i ingressos a les 8 30h (sala de la zona d'Hospital de Dia de Psiquiatria, primera planta de l'edifici Fòrum).
- . Sessió clínica/bibliogràfica setmanal els dijous de 8.45h a 9.45h (a l'Aula Forum, planta baixa Centre Fòrum). Sessió conjunta amb la resta de dispositius IAPS. Cada setmana es realitzen alternativament al Centre Forum i a l'Hospital del Mar.

. Reunions clíniques conjuntament amb els residents de psiquiatria (assistència voluntària pels PIR) tots els divendres a les 9 30h. Coordina tutora MIR: Dra. P. Salgado.

- Servei de Psiquiatria i Toxicomanies-Hospital del Mar:

- . Sessió diària d'incidències durant la guàrdia i ingressos a les 8 30h a la sala de reunions de l'altell de Psiquiatria.
- . Sessió clínica/bibliogràfica setmanal els dijous de 8.45h a 9.45h (Sala de Graus de la Facultat de Medicina UAB-Hospital del Mar, planta baixa). Sessió conjunta amb la resta de dispositius IAPS. Cada setmana es realitzen alternativament al Centre Forum i a l'Hospital del Mar.

-Unitat Hospitalització UH-09:

- . Sessió clínica tots els dimarts de 14h a 15h a la UH-09.

-Unitat de Desintoxicació UDH-09:

- . Sessió clínica tots els dimecres de 14h a 15h a la sala de reunions del CAS Barceloneta.

- CSM-A Sant Martí Sud:

- . Sessió clínica/coordinació setmanal els dimecres a les 8.30h.

- CAS Barceloneta:

- . Sessió de primeres visites tots els dilluns de 14h a 15h.
- . Sessió de coordinació i supervisió dels diferents programes assistencials, coordinació amb METABUS tots els divendres de 9h a 10h.

Aquestes sessions es realitzen conjuntament amb els equips de Patologia Dual i CAS Extracta La Mina.

- Sessions residents MIR:

. Sessions bibliogràfiques quinzenals els dimarts a les 15h. a l'altell de psiquiatria i a l'Aula de formació continuada de CCEE del centre FORUM.

4.2.2 Sessions docents Psicologia Clínica:

. Al 2007 es posaren en marxa les sessions docents de Psicologia Clínica. Es tracta d'una sessió mensual específica amb els adjunts de psicologia clínica de l'IAPS oberta a tots els adjunts del Centre Forum, Hospital del Mar i CSM-A St Martí Sud. Està previst que les pròximes convocatòries siguin també obertes pels adjunts dels altres CSMA i CAS Extracta-La Mina. Es combinaran les sessions per a residents i les sessions de residents, aquestes podran ser clíniques, bibliogràfiques, supervisió de casos, ...

. Es pretén que els residents siguin els protagonistes

. Coordinada per la tutora docent PIR

. Es lliura un calendari anual amb la previsió i programació de les sessions (dies, adjunt o resident responsable en cada una i lloc on es farà)

4.2.3 Activitat formativa docent extra IAPS

- Societat Catalana de Psiquiatria

Organitza unes sessions trimestrals amb MIR de tots els centres catalans a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques els dimarts a les 19h. Actualment no es disposa del calendari de les d'aquest curs. (Tot i que està dirigit als MIR, pot resultar interessant també pels PIR).

- Institut d'Estudis de la Salut (IES)

L'Institut d'Estudis de la Salut (C/Roc Boronat, 81-95. 08005) és el responsable de l'organització del Curs de Formació Teòrica per a PEF (psicòlegs especialistes en formació) i MEF (metges especialistes en formació). El curs està organitzat conjuntament per les Unitats Docents de Psiquiatria i Salut Mental, el Departament de Salut i l'IES. Enguany s'ha realitzat una revisió del programa i queda pendent rebre'n les conclusions i el nou format.

Les classes es duen a terme els dimecres a la tarda de 15 30h a 19h, aproximadament, i la seva durada és de dos cursos lectius durant els dos primers anys de residència.

A l'inici del curs s'entrega a l'especialista en formació el calendari amb el temari, els docents que l'impartiran i els horaris del curs.

- Estudis de doctorat

L'UAB, l'IMAS i l'entitat CRC Corporació Sanitària, van signar un conveni de col·laboració pel programa de doctorat en Neurociència Cognitiva. Aquest programa es desenvolupa al Centre Fòrum i està adreçat a estudiants de tercer cicle. El Departament responsable és el de Psiquiatria i

Medicina Legal. L'alumne ha de cursar 32 crèdits organitzats de la següent manera: 20 crèdits de docència i 12 crèdits d'investigació que configuren el treball de recerca. Els 32 crèdits han de cursar-se en un mínim de 2 anys.

4.2.4 Llibres recomanats

- VALLEJO J. Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría (5a ed). Masson, Barcelona 2002
- KAPLAN & SADOCK. Psiquiatría Clínica (3a ed). Waverly Hispánica SA, Buenos Aires 2003
- SOLER-INSA PA y GASCÓN BARRACHINA J. Recomendaciones Terapéuticas Básicas en los Trastornos Mentales. 2005
- SADOCK B and SADOCK V. Kaplan & Sadock's. Comprehensive Textbook of Psychiatry (2 tomos). Lippincott, Williams & Wilkins, Londres 2004
- FERNÁNDEZ-BALLESTEROS R. Introducción a la evaluación psicológica (2 tomos). Pirámide, Madrid 1992
- THRULL T y PHARES E. Psicología clínica. Thompson Learning, New York 2003

4.2.5 Revistes recomanades

- ACTAS DE PSIQUIATRÍA
- ADDICTION
- AMERICAN JOURNAL OF PSYCHIATRY
- ANNUAL REVIEW OF PSYCHOLOGY
- ARCHIVES OF GENERAL PSYCHIATRY
- BRITISH JOURNAL OF PSYCHIATRY
- BIOLOGICAL PSYCHIATRY
- DRUG AND ALCOHOL DEPENDENCE
- EUROPEAN ADDICTION RESEARCH
- PSYCHOSOMATICS
- PSYCHOLOGICAL MEDICINE
- PSYCHOLOGICAL REVIEW

5. ASPECTES GENERALS

5.1 Horari

Jornada partida del 24 de setembre al 22 de juny:

- Dilluns a dijous de 8h a 17h.
- Divendres de 8h a 15h.

Horari intensiu del 23 juny al 23 setembre:

- Dilluns a dijous 8h a 15h.
- Divendres de 8h a 14h.

5.2 Dies lliure disposició (LD)/vacances

- 5 dies de LD a l'any
- 4 dies de vacances al Nadal i 4 per Setmana Santa
- 31 dies de vacances a l'estiu

Trobareu més informació en el Conveni General del IMAS que se us entregarà al iniciar la residència.

5.3 Servei de Psiquiatria i Toxicomanies de l'Hospital del Mar

- Secretaries psiquiatria: Sra. Rosa Gimenez / Sra. Esperança Gonzalez
- Despatxos i secretaria de Psiquiatria i Toxicomanies: Situats a l'altell de Psiquiatria. Unitat UH-09. Al final del passadís central de l'hospital (tocant l'antic edifici de l'IMIM)
- **Telèfons:** 93 248 31 75/ 93 248 34 95
- **FAX:** 93 248 34 45
- **Adreça:** Passeig Marítim, 25-29. 08003. Barcelona

5.4 Centre Forum

Secretaria Psiquiatria: Sra. Rosa López

Telèfon: 933268528

FAX: 932541315

Adreça: carrer Llull i Rambla Prim

6. PLA DE FORMACIÓ ESPECIALITZADA PIR

El pla de formació del Resident està estructurat i definit segons les indicacions de la *Comisión Nacional de Especialidades, Ministerio de Sanidad y Consumo*, que s'adjunta en l'annex. En aquest podreu consultar-hi tant els objectius generals de l'especialitat com els continguts específics de la formació.

Les rotacions previstes i el temps d'estada en cada una d'elles les trobareu en el quadre 1. A l'inici de la rotació es lliurarà una fotocòpia a cada un amb el planning previst.

Quadre 1

Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	Psiqui FORUM	H Dia Forum	P Dual FORUM	P Dual FORUM	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS
CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	CSM-A/CAS	U Ans	U Ans	Neuro psico H Mar
Neuro psico H Mar	Neuro psico H Mar	Infant H Clínic	Infant H Clínic	Infant H Clínic	Infant H Clínic	Infant H Clínic	Infant H Clínic	Rota Lliure	Rota Lliure	Rota Lliure	ONC OLOG /U Dolor

- Psiqui FORUM: Unitat de Psiquiatria (8 mesos)
Referents: Sr. JA. Estallo/ Sra. E. Garcia/ Sra. L. Passarín
- H. DIA: Hospital de Dia. Centre Forum (1-1,5 mesos)
Referent: Sra. C. Masferrer
- P Dual FORUM: Unitat de Patologia Dual (2 mesos)
Referent: Sra. L Díaz
- CSM-A: Centre de salut mental adults St Martí Nord. (12 mesos)
Referent: Sra. C. Moreno
- CAS Barceloneta: Toxicomanies. Hospital del Mar (12 mesos)
Referent: Sra. M. Astals
- U. ANS: Unitat d'ansietat. Hospital del Mar (2 mesos)
Referent: Dr. MA. Fullana
- NEUROPSICO: Neuropsicologia. Hospital del Mar (3 mesos)
Referent: Sra. Rosa Mª Manero
- INFANTIL: Unitat de Psiquiatria infanto-juvenil. Hospital Clínic (4 mesos)
Responsable: Sra. L. Lázaro
- ROTA LLIURE: rotació proposada pel PIR (3 mesos)

6.1 Coordinació tutora docent:

- Reunions de coordinació cada 3 setmanes amb la tutora docent: dilluns de 15h a 17h o divendres de 13h. a 15h. al despatx de psicologia de la Unitat 07 (al fons del CAS Barceloneta). L'horari és flexible i serà en funció de l'activitat assistencial i/o docent dels residents i tutora.
- Telèfon directe de la tutora:93 248 34 61/secretaria Psiquiatria:93 248 31 75

6.2 Supervisió en altres centres i avaluació de les rotacions:

- En totes les rotacions està previst un psicòleg referent que supervisi la vostra tasca.
- Al final de cada rotació, al igual que a tots els residents de l'IMAS, se us demanarà que feu una valoració de la rotació, inclosos els referents de cada unitat. En aquesta mateixa

convocatòria d'avaluació podreu avaluar al tutor docent de la vostra especialitat. Ja estareu informats en el moment en que pertoqui fer l'avaluació i se us enviarà el full d'avaluació.

- Al mateix temps, quan finalitzeu una rotació s'enviarà al servei pel qual heu rotat un full d'avaluació per tal que el/s tutor/s supervisor/s d'aquella unitat puguin valorar la vostra estada en el servei.

ANNEX

A.1 GUIA DE FORMACIÓ D'ESPECIALISTES

S'entregaran fotocòpies el dia d'inici de la residència

A.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS DE ROTACIÓ DEL PIR (els senyalats amb negreta estan sent revisats i per tant, pendents de confirmar)

SERVEI: UNITAT PSIQUIATRIA

CENTRE: FORUM (IMAS)

PERÍODE ROTACIÓ: 8 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R 1

CONEIXEMENTS:

- .Atenció hospitalària i ambulatoria dels episodis psicopatològics aguts
- .Domini de la psicopatologia
- .Exploració psicopatològica i diagnòstic
- .Instruments d'avaluació
- .Abordatge psicoterapèutic del trastorn mental agut i rehabilitació del malalt
- .Estratègies per resoldre la situació de crisi del pacient
- .Rol del psicòleg en el treball amb l'equip interdisciplinar
- .Coneixements bàsics en farmacoteràpia

HABILITATS:

- .Domini de la psicometria i psicodiagnòstic
- .Tècniques d'intervenció psicoterapèutica individual, familiar i grupal amb pacients aguts i en situació de crisi
- .Disseny del pla terapèutic i vinculació als recursos de la xarxa assistencial
- .Suport i orientació familiar
- .Redacció d'informes on s'incloguin el diagnòstic i el pla terapèutic

SERVEI: HOSPITAL DE DIA

CENTRE: FORUM (IMAS)

PERÍODE ROTACIÓ: 1,5 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R 1

CONEIXEMENTS:

- .Atenció ambulatoria específica, intensiva i multidisciplinària del pacient amb un trastorn mental agut
- .Domini de la psicopatologia
- .Instruments d'avaluació i psicodiagnòstic
- .Tractaments psicoterapèutics individuals i grupals
- .Intervencions terapèutiques dirigides a agilitzar l'alta mèdica i a vincular al pacient al circuit ambulatori habitual
- .Reincorporació del pacient de la Unitat d'Aguts al seu medi familiar i social habitual

HABILITATS:

- .Exploració psicomètrica i psicodiagnòstic
- .Abordatge psicoterapèutic individual i grupal del malalt
- .Domini de les tècniques d'intervenció terapèutiques
- .Espai d'atenció i suport a les famílies
- .Coordiació amb els recursos del districte per facilitar la reincorporació del pacient al seu entorn
- .Elaboració d'informes amb el diagnòstic i el pla terapèutic a seguir

SERVEI: UNITAT DE PATOLOGIA DUAL
CENTRE: FORUM (IMAS)
PERÍODE ROTACIÓ: 2 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R 1

CONEIXEMENTS:

- .Diagnòstic DSM-IV-R dels trastorns per ús de substàncies: primaris/induïts/efectes esperats
- .Instruments diagnòstics específics: PRISM-IV
- .Instruments d'avaluació de les funcions cognoscitives
- .Abordatge psicoterapèutic individual i grupal en el context de la UPD

HABILITATS:

- .Saber realitzar el diagnòstic DSM-IV-R dels trastorns per ús de substàncies
- .Dominar l'entrevista PRISM-IV
- .Dominar la bateria d'avaluació de les funcions cognoscitives
- .Conèixer el protocol específic d'intervenció psicoterapèutica cognitiu conductual a la UPD: informar als pacients de la relació entre consum i patologia psiquiàtrica, efectes d'un factor vers l'altre, tècniques
- d' afrontament i maneig del craving, afrontament a l'estrés i als estats emocionals negatius, i prevenció de recaigudes.

SERVEI: CENTRE DE SALUT MENTAL ADULTS-CSMA

CENTRE: SANT MARTI NORD

PERÍODE ROTACIÓ: 12 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R 2

CONEIXEMENTS:

- .Classificació diagnòstica DSM-IV i CIE-10
- .Exploració psicopatològica i aproximació als instruments d'avaluació
- .Detectar les diferències de l'abordatge dels trastorns mentals en la primària respecte la intervenció en la unitat d'aguts
- .Diagnòstic, valoració i protocol d'intervenció individual, familiar i/o grupal ajustat a la problemàtica del pacient. Aprendre a transformar les queixes en objectius d'intervenció
- .Diferenciar el patiment/malestar psicològic de la presència de trastorn mental evitant la iatrogènia
- Conèixer el protocol d'intervenció del trastorn mental sever (TMS) i el seu abordatge ambulatori
- Maneig dels models d'intervenció grupal psicoeducatius i terapèutics
- Conèixer les funcions dels diferents professionals que integren el CSMA
- .Conèixer la xarxa assistencial del districte i facilitar l'ús adequat dels recursos socials comunitaris per part dels paceints

HABILITATS:

- Evaluar, planificar i aplicar el pla terapèutic segons el diagnòstic i la individualitat del pacient
- Maneig de les habilitats de l'entrevista: escolta activa, "acompañamiento" i guia i promoció de narratives alternatives
- Pràctica de les tècniques d'intervenció grupal
- Elaboració d'informes clínics i de derivació que contemplin l'orientació diagnòstica i l'evolució del pacient segons el pla terapèutic disseyat
- Treball en equip: coordinació i col.laboració amb altres professionals del centre així com els dispositius assistencials del districte

SERVEI: CAS-TOXICOMANIES

CENTRE: HOSPITAL DEL MAR

PERÍODE ROTACIÓ: 12 mesos

ANY DE RESIDÈNCIA: R 2

CONEIXEMENTS:

- .Diagnòstic i classificació dels trastorns per ús de substàncies
- .Diagnòstic dual en drogodependències
- .Instruments d'avaluació específics
- .Tècniques d'intervenció psicològica individual i grupal
- .Abordatge farmacològic de l'addicció: teràpies substitutives
- .Xarxa i dispositius pel tractament de la problemàtica social associada

HABILITATS:

- .Diagnòstic dels trastorns per ús de substàncies i la patologia dual
- .Exploració psicomètrica
- .Intervenció psicoterapèutica individual i grupal d'orientació cognitiu-conductual
- .Elaboració d'informes que contemplin el diagnòstic, els trets de personalitat i orientin sobre el tractament a seguir

SERVEI: PSIQUIATRIA-UNITAT D'ANSIETAT CENTRE: HOSPITAL DEL MAR (IMAS) PERÍODE ROTACIÓ: 2 mesos	ANY DE RESIDÈNCIA: R 3
---	-------------------------------

CONEIXEMENTS:

- .Orientació i tractament específic dels trastorns d'ansietat en població major de 18 anys
- .Psicopatologia de l'ansietat
- .Instruments d'avaluació del trastorn d'angoixa
- .Diagnòstic, valoració i protocol d'intervenció en el trastorn d'ansietat
- .Aspectes biològics i clínics del trastorn d'angoixa

HABILITATS:

- .Diagnòstic i exploració psicològica
- .Protocol d'intervenció i psicoteràpia en els trastorns d'ansietat
- .Elaboració d'informes que contemplin el diagnòstic, l'exploració i el tractament a seguir

SERVEI: NEUROLOGIA. UNITAT NEUROPSICOLOGIA CENTRE: HOSPITAL DEL MAR (IMAS) PERÍODE ROTACIÓ: 3 mesos	ANY DE RESIDÈNCIA: R 3
--	-------------------------------

CONEIXEMENTS:

- Bases i conceptes de la neuropsicologia
- Etiologia dels trastorns neuropsicològics
- Classificació diagnòstica i diagnòstic diferencial dels trastorns neuropsicològics
- Tècniques i instruments d'exploració i avaluació
- Interconsulta hospitalària: exploració del cas i informe

HABILITATS:

- Domini dels instruments d'exploració (bateries exploració neuropsicològica) i orientació diagnòstica del pacient amb un trastorn neuropsicològic
- Maneig del malalt amb un trastorn neuropsicològic
- Atenció i resolució de la interconsulta hospitalària

SERVEI: PSIQUIATRIA INFANTO-JUVENIL CENTRE: HOSPITAL CLINIC PERÍODE ROTACIÓ: 4 mesos	ANY DE RESIDÈNCIA: R 3
---	-------------------------------

CONEIXEMENTS:

- .Orientació i tractament del trastorn mental en població menor de 18 anys
- .Psicopatologia i classificació diagnòstica dels trastorns en la infància i l'adolescència
- .Avaluació psicomètrica
- .Intervenció psicoterapèutica en la infància i l'adolescència
- .Diagnòstic i intervenció en els trastorns d'alimentació
- .Orientació i suport als familiars

HABILITATS:

- .Exploració psicomètrica i diagnòstic infanto-juvenil
- .Tractament psicoterapèutic individual i grupal
- .Protocol d'intervenció terapèutica en els trastorns d'alimentació
- .Elaboració d'informes que contemplin el diagnòstic, tractament terapèutic i derivació, si s'escau
- .Contenció i suport a les famílies

A.3 PLANNING DE ROTACIONS PIR

Rotació PIR

Any R 1

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setem	Octub	Novem	Decem
				Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M	Psiqui FORU M/H Dia Forum

Any R 1 – R 2

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setem	Octub	Novem	Decem
H Dia Forum	PD FORU M	PD FORU M	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS	CSM CAS

Any R 2 - R 3

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setem	Octub	Novem	Decem
CSM/ CAS	CSM/ CAS	CSM/ CAS	Neuro psicol ogia	Neuro psicol ogia	Neuro psicol ogia	U Ansiet at	U Ansiet at	Hosp Clínic Infan	Hosp Clínic Infan	Hosp Clínic Infan	Hosp Clínic Infan

Any R 3

Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setem	Octub	Novem	Decem
Rota Lliure	Rota Lliure	Rota Lliure	Psico onco/ U Dolor	Psico onco/ U Dolor							

.FORUM: Servei de Psiquiatria i Unitat de Patologia Dual

.H Dia: Hospital de Dia Psiquiatria. Centre FORUM

.CSM: Centre Salut Mental Adults- St Martí Nord

.CAS-Bcta: Toxicomanies. Hospital del Mar

.U Ans: Unitat d'Ansietat. UH-07-Hospital del Mar

.Neuropsicologia: Servei de Neuropsicologia. Hospital del Mar

.Hosp Clínic Infan: Servei de Psiquiatria Infanto-Juvenil. Hospital Clínic de Barcelona

.Unitat Dolor/ Psico oncologia: Hospital del Mar

A.4 FULL D'AVALUACIÓ QUE HA D'OMPLIR EL RESIDENT

Cognoms i nom: _____
Especialitat: _____ Any de residència: _____

Servei / Àrea avaluada

Servei / Àrea: _____
Centre: _____
Període (nº de mesos) _____ (juliol-desembre/200...)

Avaluació:

Capacitat docent de l'Àrea / Servei

Insuficient   Suficient   Bé   Molt satisfactòria

Interès docent del tutor (nom del tutor: _____)

Motivació:

Passiu   Poc motivador   Raonablement motivador   Engrescador

Accessibilitat:

Mai   De vegades   Quasi sempre   Sempre

Comunica:

Mal comunicador   Poc clar   Raonable   Bé

Seguiment de l'aprenentatge:

Cap seguiment   Ocasional   Regular   Intensiu

Interès docent del facultatiu responsable (nom del facultatiu: _____)

Motivació:

Passiu   Poc motivador   Raonablement motivador   Engrescador

Accessibilitat:

Mai   De vegades   Quasi sempre   Sempre

Comunica:

Mal comunicador   Poc clar   Raonable   Bé

Seguiment de l'aprenentatge:

Cap seguiment   Ocasional   Regular   Intensiu

Valoració de les activitats docents (sessions clíniques, bibliogràfiques...)

Insuficient   Suficient   Bé   Molt satisfactori

Compliment dels objectius en el programa de l'especialitat per l'Àrea avaluada

Insuficient   Suficient   Bé   Molt satisfactori

COMENTARIS

Data: _____

A.5 LLIBRE CURRICULAR DEL RESIDENT

S'ADJUNTA EN ARXIU INFORMATIC EN EL MOMENT D'INICIAR LA FORMACIÓ

A.6 PLANTILLA D' AVALUACIÓ DE LES ROTACIONS

ASPECTES	PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES
OBJECTIUS PROPOSATS		
DOCÈNCIA SERVEI		
FACULTATIU RESPONSABLE		
ALTRES COMENTARIS		